

Studenten uit Caribisch
Nederland
**Benut hun
kracht!**

Halima Turan en Lushena Goeloe kwamen elkaar tegen in de bibliotheek waar zij beiden waren voor hun studie. Toevallig waren zij onafhankelijk van elkaar in contact gekomen met studenten uit het Caribisch gebied. Ze raakten in gesprek en uitten hun verbazing over het feit dat deze groep studenten tegen zoveel problemen aanloopt. Hun eigen ervaring leerde dat deze problemen, met wat meer kennis, simpel opgelost konden worden. Zij bundelden hun krachten en in 2015 was TuranGoeloe een feit.

Tekst Yolanthé van der Ree

Halima Turan kwam op de Haagse Hogeschool waar ze Social Work studeerde in contact met studenten die vanuit het Caribisch gebied naar Nederland komen voor hun studie. 'Ik ben hier geboren en getogen en had geen idee dat jongeren van daar helemaal hierheen komen om te studeren. Vervolgens zag ik dat ze heel veel problemen hadden; met aansluiting vinden bij andere studenten, met huisvesting, met taal, noem maar op. Dat bleek al jaren zo te zijn; de ouders en grootouders van deze studenten hadden hetzelfde meegemaakt. Ik vond het zo gek; het zijn zulke simpele problemen, waarom zijn ze nog steeds niet opgelost? Ik ben toen voor die studenten aan de slag gegaan, nog tijdens mijn studie.'

Ervaringsdeskundige

Lushena Goeloe had dezelfde ontdekking gedaan als Halima. Zelf kwam ze op haar 21ste van Curaçao hiernaartoe om Culturele en Maatschappelijke Vorming te studeren aan de Haagse Hogeschool. Ervaringsdeskundige is ze dus. 'Ik liep wel tegen wat dingen aan. Op de eilanden leerde je de leerstof in je hoofd te stampen. In Nederland moest ik wennen aan het leren begrijpen van wat ik leerde. Ook het koppelen van theorie en praktijk was in het begin lastig. Qua cultuur had ik geen uitdagingen, maar het duurde wel een tijd voordat mijn hele systeem gewend was aan de seizoenen. Al tijdens mijn studie ging ik als student ambassadeur aan de slag om Caribische studenten voor te bereiden op hun komst naar Nederland. Ik ging naar het Caribisch gebied om voorlichting te geven over wonen en studeren in Nederland.'

'Het zijn zulke simpele problemen, waarom zijn ze nog steeds niet opgelost?'

Toen beide dames elkaar tegen het lijf liepen in de openbare bibliotheek van Den Haag, waren ze dus onafhankelijk van elkaar al aan het werk voor dezelfde groep studenten. In 2015 besloten ze hun krachten te bundelen en TuranGoeloe op te richten. Het doel is studenten in staat te stellen hun studie hier succesvol af te ronden, wat werkervaring op te doen en dan terug te kunnen om de eilanden verder te helpen opbouwen. Daar is de begeleiding op gericht en die begint al ruim voor vertrek naar Nederland.

Begeleiding

TuranGoeloe begeleidt studenten van de zes Caribische eilanden. Het bedrijf heeft de Europese aanbesteding van het ministerie van OCW gewonnen voor de begeleiding van studenten van de BES-eilanden (Bonaire, Sint-Eustatius en Saba, de bijzondere Nederlandse gemeenten). Studenten van de overige eilanden

betalen de begeleiding ofwel zelf of het wordt betaald door particuliere bedrijven. Daarnaast begeleidt TuranGoeloe ook stagiaires die vanaf met name Bonaire naar Nederland komen en na drie à vier maanden weer teruggaan. Dat gebeurt in samenwerking met de Scholengroep Bonaire (SGB) en ROC Mondriaan. En ze organiseren studiereizen naar Nederland voor Caribische studenten die zo kennismaken met het onderwijs en het studentenleven in Nederland.

De begeleiding van TuranGoeloe bestaat uit vier fasen. De eerste, de begeleiding voor vertrek, bestaat uit een masterclass, een intake en drie trainingen op het eiland, gevolgd door verschillende online-masterclasses. Elke student krijgt een accountmanager die alle praktische zaken voor vertrek helpt regelen. Voor iedere student organiseert TuranGoeloe huisvesting wat een enorme uitdaging is,

maar toch elke keer weer lukt. In de tweede fase, begeleiding bij aankomst, krijgt de student een buddy bij wie hij of zij de eerste maand in Nederland terecht kan met alle praktische vragen. In de derde fase krijgen studenten een studietoetscoach die het eerste studiejaar vinger aan de pols houdt en regelmatig bijeenkomsten organiseert. De vierde fase is de begeleiding bij terugkeer voor studenten voor wie dat aan de orde is.

Ik en wij

Het is belangrijk in de begeleiding van Caribische studenten in Nederland rekening te houden met het verschil tussen de ik- en de wij-cultuur, zegt Lushena Goeloe. 'Op de eilanden heerst een wij-cultuur en Nederland heeft een ik-cultuur. Er zijn veel ongeschreven regels en dat brengt uitdagingen met zich mee. Neem het simpele voorbeeld van de klike. Op het eiland stop je het afval dat je over hebt gewoon in de klike van de buurman of je zet het ernaast. Dat kan hier niet. Je riskeert een boete en een boze buurman. Krijgen ze een boete, dan weten studenten vervolgens niet dat ze daar bezwaar tegen aan kunnen tekenen. Verder kent de wij-cultuur een communicatie van veel mimiek en weinig woorden. Non-verbale communicatie is belangrijker dan de verbale, terwijl het in de ik-cultuur gaat om WAT je zegt. Als je dat niet weet, kan dat leiden tot miscommunicatie. Controleer dus altijd of je op dezelfde lijn zit qua betekenis. Ga er niet van uit dat je het over hetzelfde hebt. Let op gebarentaal van de student. Ze kunnen ja-knikken, maar als je vraagt 'heb je het begrepen?' dan is dat vaak niet het geval. Ze knikken uit respect, om jou aan te moedigen door te gaan.'

Nog te vaak worden hun studenten als 'dom' beschouwd merken Halima Turan en Lushena Goeloe. 'En men gaat ervan uit dat ze een berg problemen met zich meebrengen. Dat is verschrikkelijk, we krijgen ettelijke keren per jaar huilende studenten op kantoor omdat ze zwaar gediscrimineerd worden. "Wat kom je doen?" wordt er doodleuk tegen hen gezegd, "Jullie halen het toch niet". Terwijl ze zo verschrikkelijk gemotiveerd zijn, het zijn hele krachtige mensen. Ik zou het niet durven, op mijn zeventiende 9000 kilometer van huis gaan studeren. Werk vanuit de kracht van deze studenten, benut die kracht!'

Halima Turan en Lushena Goeloe

Jaarlijks komen tussen de 1400 en 1600 Caribische studenten naar Nederland. Van deze groep begeleidt TuranGoeloe er gemiddeld 150 tot 200. Van hen komen er 60 tot 80 van de BES-eilanden, onder wie 40 van Bonaire dat als enige BES-eiland Nederlandstalig onderwijs kent. 20 tot 30 studenten komen van Sint-Eustatius en Saba waar Engelstalig onderwijs wordt gegeven. Deze studenten ondervinden daardoor meer problemen in het Nederlandse onderwijs. De rest van de groep studenten komt van Aruba, Curaçao en St. Maarten. Daarnaast begeleidt TuranGoeloe internationale studenten uit de hele wereld met het vinden van huisvesting en tijdens het verhuisproces.

www.turangoele.nl

Gordey Winklaar

Foto: Alexis Crestian

droom: piloot bij KLM

Gordey Winklaar is 19 jaar oud en sinds augustus 2023 in Nederland voor zijn studie Eerste monteur vliegtuigonderhoud op het MBO College Airport.

‘Vanaf dat ik 5 jaar oud was, is het mijn droom om met vliegtuigen te werken’, vertelt Gordey. ‘Vanuit onze tuin kon ik de vliegtuigen zien opstijgen en landen en ik hield bij hoe groot ze waren en van welke maatschappij. Op Bonaire zijn de opleidingsmogelijkheden beperkt. Op het vmbo koos ik voor zorg & welzijn waar ik helemaal niet geschikt voor ben. Op het mbo koos ik voor ICT en bedacht dat een vliegtuig eigenlijk een vliegende computer is. Maar het was niet wat ik echt wilde, ik had geen zin om naar school te gaan en haalde alleen maar onvoldoendes. Toen ben ik overgestapt naar Toerisme want ook daar kon ik wel een link zien met het vliegtuig. Toeristen komen tenslotte met het vliegtuig naar Bonaire. Maar de opleiding was vooral gericht op hospitality, op werken in hotels en toeristenresorts.’

KLM

‘Piloot worden bij KLM, dat is nog steeds mijn droom. Dat betekent dat ik na deze opleiding verder ga studeren. Ik ga proberen op de KLM Flight Academy in Groningen te komen. De toelatingseisen zijn heel streng, dus ga ik eerst door naar niveau 4, Technicus Avionica. Die richt zich op de binnenkant van het vliegtuig, op de elektrische systemen. Ik hoop dat ik met de combinatie van die twee opleidingen toegelaten kan worden in Groningen.’

Ik weet dan inmiddels van A tot Z hoe een vliegtuig werkt. Als het niet lukt, moet ik nog 2 jaar hbo doen en dan hoop ik in het derde jaar te kunnen overstappen naar de KLM Academy.

‘Mijn doel is ooit zelf naar Bonaire te vliegen en dat mijn familie me ziet landen. En het tweede doel is om vervolgens met mijn familie aan boord een vlucht naar Nederland te maken.’

Vrijstelling

Toen Gordey eenmaal had besloten dat hij zijn opleiding in Nederland wilde doen, was hij niet langer gemotiveerd om op Bonaire naar school te gaan. ‘Het ging me niet meer lukken. Ik heb dat met mijn docenten besproken en omdat ik 17 was, moest ik toestemming hebben van leerplicht om te gaan werken tot mijn vertrek. Ik heb een brief gestuurd naar leerplicht en toen heb ik het laatste jaar op Bonaire vrijstelling gekregen van de leerplicht en ben ik uitgeschreven van school. Ik ging werken op de frontdesk van een duikschool en zo heb ik kunnen sparen voor mijn reis naar Nederland en voor mijn studie en verblijf hier. Ik wilde namelijk niet dat mijn ouders voor me zouden betalen; het is mijn droom!’

Ga ervoor!

Hij meldde zich aan bij TuranGoeloe en volgde de twee fysieke masterclasses die Halima en Lushena op het eiland gaven. ‘In de eerste krijg je voorlichting over TuranGoeloe en over wat ze te bieden hebben. Daarna kun je een beslissing

nemen of je je bij hun wil aanmelden. Na aanmelding, leer je in de tweede masterclass over wonen en studeren in Nederland. Als je je daarna aanmeldt voor een opleiding, volg je nog verschillende online-masterclasses. Over huisvesting, over budgetteren, openbaar vervoer, alle zaken die je moet regelen. Alles bij elkaar duurde dat traject bij mij ongeveer acht maanden.’

‘Mijn doel is ooit zelf naar Bonaire te vliegen en dat mijn familie me ziet landen’

‘Toen ik eenmaal ging vertrekken was het heel moeilijk. Een van de hardste dingen is al je vrienden en familie achterlaten. Ik moest vaak tegen mezelf zeggen: Ga je droom waarmaken en je familie trots maken. Ik was er klaar voor, maar het was heel moeilijk.’

‘Op het vliegveld moest ik huilen, maar m’n moeder zei: ‘Gordey ga ervoor, over een paar jaar wil ik je zien landen op Bonaire.’

**Thalia
Boezem**

*'Je maakt veel mee;
ongelukken,
huiselijk geweld,
diefstal. Maar het
is mooi als je iets
kunt doen'*

droom: doorgroeien binnen de politie

Thalia is 27 jaar en heeft een indrukwekkende onderwijs carrière. In 2018 rondde ze haar niveau 2 horeca-opleiding op Bonaire af. Nadat ze een jaar in de horeca had gewerkt, ging ze via TuranGoeloe naar Nederland.

In 2019 startte ze de mbo-3 opleiding Zelfstandig werkende kok op ROC RijnIJssel in Arnhem. Helemaal vanzelf ging dat niet. 'Ik was voor het eerst in Nederland, alles was nieuw. Ik moest enorm wennen. Het was lastig om een goede stageplek te vinden', vertelt Thalia. 'In het hotel/restaurant waar ik aan de slag ging, werd ik gediscrimineerd. Er werden voortdurend opmerkingen gemaakt als "Even tempo maken, we zijn hier niet op de Antillen". Het ging daar niet goed en dat zag de docent van school gelukkig ook. Zij heeft gezorgd dat ik een andere stageplek kreeg waar het wel goed ging. Vanaf dat moment heb ik alles gehaald.'

Corona

Toen brak corona uit en werd alle onderwijs online gegeven. 'Dat was een bizarre tijd, ik zat alleen thuis en kreeg heimwee. Toen mijn oma overleed in november 2020 ben ik naar Bonaire gegaan voor haar begrafenis. In januari 2021 kwam ik terug en moest ik examens afleggen. Ik kreeg een black-out van alle stress waardoor ik zakte. In mei kreeg ik een herkansing en had ik een topscore: 97 punten op een totaal van 100.'

Met haar niveau-3 diploma op zak ging Thalia aan de slag als kok op Bonaire. Hoe ze vanuit daar de beveiliging in rolde is een lang verhaal. Het heeft te maken met allergieën in de keuken en met een via-via contact die haar een baantje aanbood. Maar in elk geval beviel het werk haar zo goed dat ze daarin verder wilde. 'Wat ik leuk vind aan de beveiliging is dat jij degene bent die bepaalt, die de beslissingen mag nemen. Wie er een bank of een winkel binnen mag bijvoorbeeld.'

Politie

In 2023 startte ze met een opleiding aan de Politieacademie op het eiland die ze september 2025 hoopt af te ronden. 'Goed en heftig', noemt Thalia de opleiding. 'Je maakt veel mee; ongelukken, huiselijk geweld, diefstal. Maar het is mooi als je iets kunt doen.'

Na deze opleiding wil ze verder studeren, het liefst in Nederland. Ze wil dan doorgroeien binnen de politie of misschien toch verder in de horeca maar dan niet in de keuken.

Het lastigst in Nederland vond Thalia de taal. 'Ook al had ik Nederlandstalig onderwijs gevolgd op Bonaire; in Nederland wordt toch een ander soort Nederlands gesproken. Bovendien ben ik dyslectisch wat het ook moeilijker maakt. Het is wel heel fijn dat daar in Nederlandse onderwijs veel meer ondersteuning voor is dan op Bonaire. Ik ben echt goed geholpen.'

Foto: Story Impact Studio's, Jordan der Meer

Aljantha Emerenciana

droom: **leraar bouwkunde**

Aljantha is 20 jaar en zit in het vierde jaar van de opleiding Middenkaderfunctionaris Bouw op ROC Mondriaan in Den Haag. Op MBO Bonaire volgde ze al de opleiding Allround vakkracht onderhoud- en klussenbedrijf, maar doorstromen naar niveau 4 kon daarna niet. Dus besloot ze zich te oriënteren in Nederland en meldde ze zich aan bij TuranGoeloe. Na vier maanden voorbereiding met masterclasses was ze er klaar voor.

'Vanaf haar elfde was Aljantha altijd aan het klussen in en om het huis'

'Ik had het voordeel', zegt Aljantha, 'dat ik vanuit mijn opleiding op Bonaire al drie maanden stage had gelopen in Nederland. Bij Kunstmuseum/Museon in Den Haag bouwde ik mee aan een tiny house van gerecyclede materialen. De stage werd georganiseerd door MBO Bonaire en ROC Mondriaan.'

Bouwkunde

Vanaf haar elfde was Aljantha altijd aan het klussen in en om het huis dus een beroepsopleiding in de bouw lag voor de hand. Maar haar ambities gaan verder dan het uitvoerende werk als tegelzetter en loodgieter waarvoor ze op Bonaire werd opgeleid. En die stopt ook niet met het behalen van haar niveau-4 diploma volgend jaar. Dan lonkt de hbo-opleiding Bouwkunde in Rotterdam die ze wil aanvullen met een jaar pedagogiek zodat ze haar droom kan verwezenlijken: leraar bouwkunde worden.

De overgang van Bonaire naar Nederland was voor Aljantha niet heel spannend. 'Ik speelde waterpolo op hoog niveau en was voor mijn sport altijd al veel van huis. Natuurlijk miste ik mijn familie, maar ik wilde graag mijn vleugels uitslaan. De begeleiding van TuranGoeloe bij aankomst was fijn. Ze hadden een huis voor mij geregeld en we leerden reizen met het openbaar vervoer, boodschappen doen, kregen een rondleiding op ieders school, en dat soort dingen. Ik kreeg een buddy, een student die ook van de Antillen komt en hier al jaren woont. Bij haar kon ik de eerste maand terecht met vragen over alle praktische dingen. Doordat ik schoolambassadeur werd, deed ik veel activiteiten samen met andere studenten op school. Als ambassadeur ben je aanspreekpunt voor studenten en geef

je bijvoorbeeld voorlichting op open dagen. Met de andere ambassadeurs van het ROC volgde ik een training gespreksvoering; heel leerzaam.'

Verschillen

Aljantha liep uiteraard ook aan tegen verschillen tussen Bonaire en Nederland. 'Neem bijvoorbeeld de wet- en regelgeving rond het Bouwbesluit of de Welstandsnota. Op Bonaire liggen dingen veel meer vast dus als je eenmaal iets hebt geleerd dan is en blijft het zo. In Nederland moet je met de tijd mee blijven gaan, er zijn voortdurend aanpassingen en wijzigingen. Daar moet je je dus goed in verdiepen en zorgen dat je blijft en niet gaat achterlopen.'

Lastige dingen zijn er ook: 'Lezen is lastig, dat deed ik bijna niet. Zeker niet in het Nederlands. Nu moet ik wel. Voor mijn studie, om wet- en regelgeving te begrijpen, maar ook om brieven van de gemeente of DUO te kunnen lezen. Spreken en verstaan gaan prima. Het is fijn dat de docenten in een rustig tempo spreken.' 🍷